

ความสัมพันธ์ระหว่างการสมรสกับการเจริญพันธุ์
ของสตรีไทยมุสลิมในจังหวัดภาคใต้

นายสุพิทพงษ์ พรหมไพจิตร

005756

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมวิทยามหาบัณฑิต

แผนกวิชาสังคม

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. ๒๕๑๕

THE RELATIONSHIP BETWEEN MARRIAGE AND FERTILITY AMONG
THAI MUSLIM WOMEN IN THE SOUTH THAILAND

Mr. Suttipong Promphaichit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Demography)

Department of Social Studies

Graduate School

Chulalongkorn University

1972

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

2๓๖๓ จพว.๓.

คณบดี บัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์

ดร. วิจิตร ธีระวิทย์

ประธานกรรมการ

ดร. วิจิตร ธีระวิทย์

กรรมการ

ดร. วิจิตร ธีระวิทย์

กรรมการ

ดร. วิจิตร ธีระวิทย์

กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย อาจารย์นิพนธ์ เทพวัลย์

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ความสัมพันธ์ระหว่างการสมรสกับการเจริญพันธุ์ของสตรีไทยมุสลิม
ในภาคใต้

ชื่อ นายสุทธิพงศ์ พรหมไพจิตร แผนกวิชาสังคมเน้นหนักสาขาประชากรศาสตร์
ปีการศึกษา 2514

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสมรสกับการเจริญพันธุ์ของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้ ตัวอย่างประชากรคือชาวไทยมุสลิมจากหมู่บ้าน 2 หมู่บ้านในตำบลมางายซีแฉะ อำเภอยะหา และตำบลมือมิ่ง อำเภอรามัน จังหวัดยะลา ซึ่งสำนักงาน-สภาวิจัยแห่งชาติเป็นผู้ดำเนินการสำรวจ ในหัวข้อเรื่อง "การศึกษาความรู้เบื้องต้น ทักษะ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับอนามัยครอบครัว" เมื่อปี พ.ศ. 2511 และจากการศึกษารังนี้จะเลือกเฉพาะตัวอย่างที่เป็นสตรีจำนวน 500 คน และการศึกษาครั้งนี้ไม่มีความมุ่งหวังที่จะพิสูจน์สมมติฐานใด ๆ นอกจากการศึกษาดังกล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการสมรสกับการเจริญพันธุ์ของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้เท่านั้น

ผลการศึกษารังนี้พบว่า สตรีไทยมุสลิมในภาคใต้ ซึ่งสมรสได้หลายครั้งมีแบบแผนการมีบุตร 3-4 คน โดยผู้ที่ทำการสมรสเมื่ออายุน้อย ๆ กล่าวคือมีอายุแรกสมรสต่ำกว่า 16 ปี มีแนวโน้มที่จะไม่มีบุตรสูงกว่าผู้ที่ทำการสมรสเมื่อช่วงอายุเพิ่มขึ้น (สูงกว่า 16 ปี)

ในค่านิยมที่อยู่อาศัยก่อนการสมรส พบว่าประชากรจะอยู่ในหมู่บ้านเดียวกันก่อนการสมรสมากกว่าผู้ที่อยู่หมู่บ้านอื่น และผู้ที่สมรสก่อนอยู่ในหมู่บ้านอื่นมาก่อน มีแบบแผนในการมีบุตรต่ำกว่าผู้ที่อยู่หมู่บ้านเดียวกันก่อนการสมรส แต่ทั้งนี้จะผันแปรไปตามจำนวนครั้งของการสมรส เมื่อนำเอาจำนวนครั้งของการสมรสเข้ามาศึกษารวมด้วย

ลักษณะสังคมโดยทั่วไปพบว่า ระเบียบการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญของปัจจัยทางสังคมต่อแบบแผนการมีบุตร กล่าวคือผู้ที่มีการศึกษาก็มักจะไม่มีบุตรน้อยกว่าผู้ที่ไม่มีการศึกษา และประชากรมีแบบแผนการศึกษาในโรงเรียนสอนศาสนา หรือ "ปอเนาะ" พบว่าระยะเวลาที่เรียนในโรงเรียนดังกล่าวไม่ได้มีอิทธิพลต่อแบบแผนการมีบุตรให้แตกต่างกันแต่ประการใด

ความเชื่อทางศาสนาไม่ได้อุปสรรคต่อนโยบายการวางแผนครอบครัวแต่อย่างใด ทั้งนี้เพราะประชากรมีความคิดเห็นว่า การป้องกันมิให้มีบุตรมากไม่เป็นการผิดหลักศาสนา และผู้ที่มีความเชื่อดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะมีบุตรน้อยกว่าการมีบุตรมาก

เกี่ยวกับลักษณะทางเศรษฐกิจ ปรากฏว่าประชากรตัวอย่างที่สามมีอาชีพทำนาทำสวน กรรมกร รับจ้าง และค้าขายมีแนวโน้มที่จะมีบุตรน้อยกว่าผู้ที่สามมีเป็นผู้ที่ว่างงาน และในเรื่อง รายได้ก็พบว่าผู้ที่มียาได้ดีกว่า จะมีบุตรน้อยกว่าผู้ที่มียาได้ต่ำ ซึ่งเมื่อพิจารณาจำนวนบุตร เป็นส่วนรวม ก็ยังพบว่าประชากรยังมีแบบแผนการมีบุตรประมาณ 3-4 คนเป็นจำนวนสูงสุด

ในปัจจุบันทางงานจิตวิทยาและอื่น ๆ พบว่าโดยเฉลี่ยแล้วประชากรตัวอย่างที่มีทัศนคติ ในการมีบุตรที่เหมาะสมเพียง 3-4 คน แต่ก็มีประชากรบางกลุ่มที่มีจำนวนบุตรที่แท้จริงมากกว่าจำนวนที่ต้องการ และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันการปฏิสนธิโดยไม่คำนึง ถึงความเชื่อทางศาสนา พบว่าประชากรเห็นด้วยเป็นส่วนมาก ส่วนที่ยังไม่เห็นด้วยเกี่ยวกับ วิธีต่าง ๆ ในการป้องกันการปฏิสนธิ เช่นการใช้ห่วงอนามัย การกินยาเม็ด และการทำหมัน ให้เหตุผลต่าง ๆ กัน เช่น เป็นเรื่องยุ่งยากและเป็นอันตราย ไม่รู้จักชื่อยา ชักหลักศาสนา ไม่ทราบว่าการทำหมันคืออะไร ซึ่งเป็นข้อที่น่าสนใจว่า การที่สตรีไทยมุสลิมในภาคใต้มีบุตร น้อยนั้น น่าจะไม่ใช่เกิดจากอิทธิพลของนโยบายการวางแผนครอบครัว ซึ่งขอเสนอแนะก็คือ รัฐบาลควรริบคำเนิการให้ความรู้และบริการด้านการวางแผนครอบครัวแก่สตรีไทยมุสลิม ในภาคใต้ให้มากยิ่งขึ้น ถึงแม้ประชากรจะมีบุตรอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่าก็ตาม เพื่อประโยชน์ต่อนโยบาย ประชากรของประเทศ เป็นส่วนรวม.

2

Thesis Title The Relationship Between Marriage and Fertility
 Among Thai Muslim Women in the South Thailand.

Name Mr. Suttipong Promphaichit

Academic Year 1970

ABSTRACT

The purpose of this study is to study the relationship between marriage and fertility among Thai Muslim Women in the South of Thailand. This thesis is based on data originally collected in a study sponsored by the National Research Council in 1969 entitled "A study of the knowledge, attitudes, and practices regarding family planning." The original sample included both men and women from the rural areas of Yala province, namely Bangoisnaa village in Yaha district and Buermung village in Raman district. For the purpose of this thesis, however, we only selected the data provided by the 500 women in the sample, and this study does not try to prove or disprove any hypothesis.

Results of this study were as follow :

Thai Muslim Women in the South of Thailand gave birth on the average to 3-4 children. Very little difference was found between the fertility of women who were married only once and those who had remarried even when we control for age.

It was also found that a bride who first got married at the age of under sixteen tended to more childlessness than those who married at sixteen years of age or older.

Marriage was more frequent among men and women whose premarriage residence was in the same village than those of different villages; and the latter tended to bear less children than the former. This difference varied, however, when the number of remarriages was accounted for.

When sociological factors were taken into consideration the following findings were obtained : Educated couples tended to bear less children than illiterate couples. The length of time spent in religious schools or pondok did not change their pattern of having children. Religious belief should not be an obstacle to the promotion of family planning program. The majority of subjects thought that contraception was not contradictory to their religious teachings.

Concerning economic factors, the subjects whose husbands were farmers, laborers, or traders, tended to have less children than those whose husbands were unemployed, and subjects with higher family income tended to have less children.

With regard to attitudes towards family size, it was found, on the average, that they felt 3-4 children for each couple was ideal. Incidentally there were some subjects who had more children than the number they considered as ideal.

When asked for their ideas on birth control, most of them approved of such practices in principle. However, among those who did not express approval to specific methods of birth control (i.e. I.U.D., oral pill, and sterilization) their reasons for not doing so were varied. Some thought that the methods were dangerous and troublesome, other gave religious objections while still others indicated that they did not know what the methods were.

Thai Muslims in South Thailand have small numbers of children but apparently are not influenced by family planning programs. It is suggested that the government should take immediate action on promoting the program more widely among all Thai muslim women in the South, though they already have small families.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จและลุล่วงไปควยคืนนี้ เนื่องจากผู้เขียนได้รับคำแนะนำและช่วยเหลือจากอาจารย์หลายท่าน และบุคคลหลายฝ่าย เช่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิศิษฐ์ ประจวบเหมาะ ผู้อำนวยการสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้เสนอแนะและให้คำแนะนำตลอดมา อาจารย์นิพนธ์ เทพวัลย์ ซึ่งได้สละเวลาตรวจแก้ไข รับเป็นที่ปรึกษาและให้แนวความคิดแก่ผู้เขียนเป็นอย่างมาก อาจารย์เนงน้อย นะมาศรี ได้ช่วยเหลือแนะนำในเรื่องตารางสถิติ และวิธีทดสอบในการวิเคราะห์ขอมูลเป็นอย่างดี นับว่าผู้เขียนเป็นหนี้บุญคุณ และซาบซึ้งต่ออาจารย์ที่กล่าวนามมาแล้ว และขอขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้ควย

อาจารย์ ดร. สุธาณี ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ เป็นอาจารย์อีกท่านหนึ่งที่มีบุญคุณต่อผู้เขียนเป็นอย่างมากที่ได้สละเวลา และให้คำแนะนำทั้งในคานสถิติ ส่วนวน การวิจารณ์ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ตลอดจนการให้กำลังใจในการเขียนวิทยานิพนธ์จนสำเร็จและมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่อาจารย์ได้แสดงออกให้ความช่วยเหลืออย่างจริงใจ

ผู้เขียนขอขอบพระคุณ อาจารย์สุนทร สุวิปกิจ แห่งสำนักงานสภาวิจัยแห่งชาติที่กรุณาให้ขอมูลทั้งหมดเพื่อการวิจัย และอาจารย์อุไรวรรณ แพรหมสถิต แห่งวิทยาลัยวิชาการศึกษาพลศึกษา ที่กรุณาให้ใช้เครื่องคำนวณและอาจารย์ทัศนีย์ วีระวัฒน์ แห่งมหาวิทยาลัยรามคำแหง ที่ให้ความช่วยเหลือในคานการพิมพ์ และผู้เขียนขอการว้ต่อสถาบันประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นสถาบันที่ประสาทวิชาชีพให้กับผู้เขียน และกรมพลศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่ทำงานขณะที่ทำการศึกษา ตลอดจนคณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ทุกท่านที่มีส่วนให้วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ ซึ่งผู้เขียนเป็นหนี้บุญคุณเช่นกัน ขอขอบพระคุณ ณ โอกาสนี้อีกครั้งหนึ่ง.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ฉ

กิตติกรรมประกาศ ข

รายการตารางประกอบ ญ

บทที่

1 บทนำ 1

2 วิธีศึกษาและรวบรวมข้อมูล 6

3 การวิเคราะห์ข้อมูล 15

4 สรุปและขอเสนอแนะ 60

บรรณานุกรม 64

ประวัติการศึกษา 69

รายการตารางประกอบ

ตารางที่		หน้า
1	ขนาดตัวอย่างที่ทำการสัมภาษณ์ของชาวมุสลิมในภาคใต้ จังหวัดยะลา..	9
2	อัตราส่วนร้อยละของระดับการศึกษาของหัวหน้าครัวเรือนของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	10
3	อัตราส่วนร้อยละของอาชีพจำแนกตามลักษณะอาชีพของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	11
4	อัตราส่วนร้อยละของครอบครัวแบบต่าง ๆ ของชาวไทยมุสลิมในภาคใต้..	12
5	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	13
6	อัตราส่วนร้อยละของการตั้งครรภ์ของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	13
7	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนเด็กเกิดใหม่ชีพของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้...	14
8	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามกลุ่มอายุของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	19
9	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามอายุแรกสมรสของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	21
10	อัตราส่วนร้อยละของผู้สมรสทั้งหมด และจำนวนบุตรจำแนกตามอายุปัจจุบันของผู้สมรส และอายุแรกสมรสของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	23
11	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามถิ่นที่อยู่อาศัยก่อนการสมรสของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	27
12	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามระดับการศึกษาของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	32

ตารางที่		หน้า
13	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามเวลาเรียน ในโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	35
14	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามความเชื่อ ทางศาสนาของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	38
15	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามอาชีพของสามี ของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	42
16	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามรายได้ของ สตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	45
17	อัตราส่วนร้อยละของจำนวนบุตรจำแนกตามความถี่ของการการมีบุตรและ จำนวนครั้งของการสมรสของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	50
18	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามความคิดเห็น ต่อการป้องกันการปฏิสนธิของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	53
19	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามเหตุผลในการ ใช้ห่วงอนามัยเพื่อป้องกันการปฏิสนธิของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้....	55
20	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามเหตุผลในการ กินยาเม็ดเพื่อป้องกันการปฏิสนธิของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	57
21	อัตราส่วนร้อยละของการสมรสและจำนวนบุตรจำแนกตามเหตุผลในการ ทำหมันเพื่อป้องกันการปฏิสนธิของสตรีไทยมุสลิมในภาคใต้.....	59